

Innhald

Innleiing	9
Kapittel 1 Å erfare litteratur	13
Lesing som kognitiv og sosial erfaring	14
Å møte eit gjennomtenkt språk	16
Å bli ein lesar.....	17
Å vere ein aktiv lesar.....	19
Den implisitte lesaren	20
Tomrom i tekstar	21
Å lese for og med barn	23
Barns responsar på litteratur	24
Kapittel 2 Barneperspektivet	29
Tematiske koplingar til barnet som lesar	30
Tema som vekker uro	31
Motiv og tema	32
Nærleik til lesaren	34
Å alliere seg med barnet som lesar.....	36
Eksempel 1: Å tydeleggjere vakseninstansen.....	38
Eksempel 2: Å alliere seg med barnet via ein tredjepersonsforteljar ...	40
Eksempel 3: Å alliere seg med barnet via ein førstepersonsforteljar ...	41
Eksempel 4: Å etablere eit barne-vi.....	42
Barnelesaren, teksten og den vaksne.....	45
Å vurdere barnelitteratur	46
Tekstar omtalte i dette kapittelet.....	48
Kapittel 3 Når ord og bilde møtest	49
Bøker for dei minste	51
Småbarnsbildeboka.....	54
Bildebokmediets materielle kvalitetar	57

Peritekstar.....	59
Oppslag og sidevending.....	62
Ord og bilde saman.....	63
Ord og bilde – ulikt kommunikatvt potensial.....	65
Ulike ikonotekstprinsipp	68
Eit mangfald av ikonotekstar.....	72
Ord og bilde: Addisjon eller multiplikasjon?	76
Tekstar omtalte i dette kapittelet.....	78

Kapittel 4 Eventyr og fablar	79
Kulturberande forteljingar	80
Frå munnleg tradisjon til skrift og skjerm	82
Eventyrets forteljemåte.....	86
Eventyrets oppbygging.....	87
Folkeeventyrets typologi	91
Samiske folkeeventyr.....	93
Kunsteventyr og nydiktingar	95
Barn og eventyr	98
Eventyrlderens formelglede	99
Eventyr som verdiformidlar	99
Eventyrets psykologi.....	100
Fabelen som sjanger	102
Fabelen i historisk kontekst	104
Fablar og dyreforteljingar.....	105
Tekstar omtalte i dette kapittelet.....	108

Kapittel 5 Forteljande prosa	109
Å reise ut – og å komme heim.....	110
Forteljingas dramaturgi.....	111
Tekstens forteljar og tilhøyrar	116
Realistiske og fantastiske forteljingar	120
Å etterlikne ei kjend verd – realistiske forteljingar	120
Den episodiske kvardagsforteljinga	121
Krim og spenningsforteljingar	123
Å etablere ei framand verd – fantastiske forteljingar.....	124
Fantasi eller realisme?.....	132
Tekstar omtalte i dette kapittelet.....	133

Kapittel 6 Rim og regler, songar og dikt	134
Det poetiske språket	134
Rim og rytme.....	135
Lydmålande ord.....	138
Kontrastering.....	140
Poetisk bildespråk	141
Barnelyrikk – folkepoesi og kunstpoesi	143
Voggesongen	144
Didaktiske dikt	146
Forteljande dikt	149
Dikt og barns språkleik	149
Ny-enkle uttrykksformer.....	151
Dikt og illustrasjonar.....	154
Regler og dikt omtalte i dette kapitlet	156
 Kapittel 7 Sakprosa	158
Kva kunnskap blir formidla?	159
Korleis formidle kunnskap?	161
Romleg organisering	162
Lineær organisering.....	166
Organisk organisering.....	169
Verbale og visuelle grep.....	172
Kunnskapsmarkørar.....	173
Eksempellet	174
Samtalen.....	175
Narrative grep	176
Visuelle grep.....	177
Å alliere seg med barnet som lesar.....	178
Tekstar omtalte i dette kapitlet.....	179
 Kapittel 8 Barnelitteraturens konstruksjonar av barn og barndom ...	180
Barndom som kulturell konstruksjon.....	181
Dominerande barndomsførestillingar.....	182
Barnelitteraturens framstilling av barn og barndom.....	185
Eksempellets makt.....	185
Samtaleforteljinga.....	189
Robinsonaden – guttens veg mot å bli mann	191
Barnet som «frelsar» – ein romantisk motivprototyp.....	194

Norsk barnelitteratur i ein historisk kontekst	196
Gjennomslag for barneperspektivet	198
Det framande barnet.....	200
Det usynlege barnet.....	202
Det kompetente og sårbare barnet.....	203
Tekstar omtalte i dette kapitlet.....	206
Kapittel 9 Å formidle litteratur	207
Å grunngi lesing	208
Bokstammen	210
Inspirasjonsmåtar.....	212
Leserutinar og lesepraksisar	214
Høgtlesing.....	215
Performative lesemåtar	217
Litteraturformidling til barn	221
Tekstar omtalte i dette kapitlet.....	222
Litteratur	223
Stikkord	230